

ההנהלה הציונית בארץ ישראל

תחנת הנסיון החקלאית והמהלכה להתישבות חקלאית

מחלקת ההדרכה

ידיעות

תל-אביב, כסלו תרפ"ה.

‘日—‘日’

ת כן הענינים ; תוצאות שדות ההדרכה תרפ"ז. — השפעת מלח"ה בשל בסי השקאה על הציטרוסים. — ד"ח מהנסיעה למצרים לחקירת מחלת הנימטודות בבגנים. — רבבן הבצל בארץ והמלחמה בו. — נידול עופות תרפ"ז. — השפעת רוחות קדים על זני החטה. — תוצאות שדות הדרכה לירקות תרפ"ז. — מחלת הכשותית של הפפן. — חפושית הפולים. — כרניקה.

תוצאות שדות ההדרכה תרפ"ז.

דגנים על גבי תירס

סאת ש. צמח.

במאמרנו, על התירס' (עי', ידיעות' חוברת ד') השארנו לבירור: (1) את השפעתם של הזבלים שניתנו לתירס על הרגנים הבאים אחריו, (2) הכדאי לתת את הזבל החימי לתירס, כדי שהדגן הבא אחריו יהנה גם הוא ממנו, לתכלית זו חלקנו את שדות ההדרבה לתירס בשנת תרפ"ז לחצאים: את המחצית האחת השארנו כמות שהיא ואת המחצית השנייה זבלנו בזבלי ורחן וחנקן, נמצאו אפוא לפנינו שש חלקות: (1) לא מזובל מעובד בכיסוק לתירס ולא מזובל לרגן, (2) לא מזובל ומעובד בערבית לתירס ולא מזובל לרגן, (3) מזובל ומעובד בערבית לתירס ולא מזובל לרגן, (4) לא מזובל ומעובד בכיסוק לתירס ומזובל לרגן, (5) לא מזובל ומעובד בערבית לתירס ומזובל לרגן, (6) לא מזובל ומעובד בערבית לתירס ומזובל לרגן (עי' הציור למטה).

תכנית שדה דגנים ע"נ שדה תירס.

[illegible]

במחצית המנוקדת נודבלו הדגנים בשנת תרפ"ז.

מכיון שהשנה שעברה היתה מועטה בנשמים המשכנו השנה את ברור השפעתו של הובל החימי על התירס ואת התוצאות אנו מביאים בטבלא נ' למטה.

ט ב ל א א.

יבולי הדגנים על נבי תירס.

בולים בק"ג לדונם.

ת ר פ " ו ת י ר ס												המקום והגידול
עבוד בביוסק לא מזובל						עבוד בערבית לא מזובל						
עבוד בערבית לא מזובל						עבוד בביוסק לא מזובל						
ת ר פ " ז												
לא מזובל		לא מזובל		לא מזובל		לא מזובל		לא מזובל		לא מזובל		
גרעינים קש		גרעינים קש		גרעינים קש		גרעינים קש		גרעינים קש		גרעינים קש		
644	165.1	599	125.9	582	102.5	666	98.7	620	79.3	391	41.3	כרכור — חמה
280	183.5	253	126.5	198	86.4	144	62.7	151	66.0	150	65.6	כפר יחזקאל — חמה
538	252.0	577	258.0	579	261.0	444	296.0	397	202.0	261	154.0	חולדה — שיש
221	170.9	182	83.0	—	—	129	86.0	398	50.0	—	—	מרחביה — שעורה

ט ב ל א ב.

השוואת יבולי הדגנים על נבי הזבולים.

היבולים בק"ג לדונם. העבוד — בערבית.

תרפ"ז		תרפ"ז		ח ט ה				שיש		שעורה	
לא מזובל		לא מזובל		כרכור		כפר יחזקאל		חולדה		מרחביה	
גרעינים קש		גרעינים קש		גרעינים קש		גרעינים קש		גרעינים קש		גרעינים קש	
80	50	398	202	151	66.0	620	79.7	398	202	80	50
129	86	444	296	144	62.7	666	98.2	444	296	129	86
182	83	577	256	253	126.5	599	125.9	577	256	182	83
221	170	538	252	288	133.0	644	165.1	538	252	221	170

טבלא ג'

יבולי התירס בשדות ההדרבה תרס"ז.

העבוד — בערבית. היבול בק"נ לדונם.

אפני הזבול	עין-חי	מרחביה	נגינר	בית-אלפא
לא מזובל	75	137	212.5	127.5
מזובל ח. ז.	90	144	230.0	137.0
עורף למזובל	15	7	17.5	9.5

על פי תוצאותיהם של השדות האלה הסקנות הן:

- גם השנה מראים השדות שהנורם העיקרי והמכריע על גודל יבולי התירס הוא הכנת הקרקע. הזבול מעלה את היבול במדה מעטה ולא איקונומית ובמקרים רבים אינו מעלהו כלל.
- השפעתו של הזבול החימי, שניתן לתירס, על הדגנים הבאים אחריו אמנם ניכרת באופן מוחשי ומגיעה לפעמים עד 25—50%, אבל השפעה זו אינה מתמידה למדי ונופלת בהרבה מפעולת הזבול החימי שניתן לרגן בשנת זריעתו.
- הזבול החימי לרגן הבא אחרי התירס — פעולתו היא ביחס לשיב הכנת הקרקע, כל מה שהאדמה מוכנה יותר יפה לתירס כן תגדל השפעת הזבול החימי על הרגן הנזרע בה.
- ההשפעה המכסימלית על יבולי הדגנים מראים השדות שקבלו זבל גם לתירס וגם לרגן, אולם עורף היבול אינו איקונומי. אופן זבול זה יכול רק לבוא בחשבון בשנות מחזור ראשונות לשם השבחת הקרקע והגדלת פוריותה.

לשאלת השפעתו של מלח הבשול במי השקאה על הציטרוסים

מאת ד"ר פ. מנציקובסקי.

חוקרים אמריקנים אחדים מצאו, כי חורשות תפוזי-זהב נתקפות לפעמים במחלה מסוג מיוחד, אשר מראה טפופי וקבוע לה, אם בהרכב המזון הניתן להם נמצאת כמות ידועה של מלח נתריום, הילנדר ואחריו גם קללי מצאו כי NaCl (מלח הבשול) ארסי הוא במדה יותר מרובה מאשר Na^2SO_4 או NaHCO_3 .

המלחים בקרקע.

סבה למחלה זו יכולים להיות ראשית כל מלחי הנתריום הנמצאים בקרקעות מלחות. הבדיקות שנעשו על-ידינו בקרקעות הארץ הוכיחו לנו, שכמות המלחים הנמסים (ובתוכם גם מלחי הנתריום) המצטברים בקרקע תלויה הרבה בהרכבתה המיכנית של הקרקע. קרקעות חול בנות חלחול חזק מכילות רק כמות מעטה מאד של מלחים נמסים.